

Boekpresentatie Michiel van Straten

Het leuke van een boek schrijven is dat je ineens voor dingen gevraagd wordt die met boeken schrijven te maken hebben. Het is best een eer wanneer een geoefend boekenauteur als, ik noem maar iemand, Michiel van Straten vraagt of je op zijn boekpresentatie wilt komen, en dan ook nog van plan lijkt het eerste exemplaar in je handen te stoppen. Natuurlijk! was mijn reactie, en in gedachten schreef ik alvast een gloedvol betoog over het water, de wind, zeilboten en wat die dingen zoal met een mens kunnen doen. Michiel is, u weet dat, auteur van het enige boek dat ik ken waarin de schipper geen man van stavast is maar zijn angsten beschrijft die hem onderweg bevangen, en die dat boek ook nog eens Onzeker op Zee durfde te noemen. Iedereen is onzeker op zee, ook de mannen en vrouwen die er heroïsch over vertellen, maar bijna niemand durft het op te schrijven.

Omdat een ander boek van Michiel over een genadeloze ijswinter op het Markermeer gaat, mijn thuiswater, was ik overtuigd dat zijn nieuwe eveneens een koud en nat heldenepos zou worden. Ik wreef me alvast in de handen, en kreeg de drukproeven toegestuurd.

Ik las het in één ruk uit.

Tien verdwenen dagen is een heldenepos, maar anders dan ik had verwacht. Het gaat niet over mensen die hun eigen leven moeten redden, maar over extreme avonturiers die met hun blote verstand en met gevaar voor eigen leven de wereld op zijn kop hebben gezet. Avonturiers die daadwerkelijk wat betekend hebben voor de wereld, en niet alleen voor zichzelf, zoals de meeste avonturiers hebben gedaan.

Het gaat over mannen als André Méchain en Jean Baptiste Delambre, die een absurde expeditie ondernamen om de *meter* te vinden, de meter waarvan ik niet wist dat hij nooit had bestaan. De wereld zoals wij die kennen is vrijwel helemaal verdeeld in meters en soms – nou ja dan, vooral bij watersporters als Michiel en ik, in zeemijlen, maar dat is een ander verhaal.

De meter. Je moet er maar opkomen om te willen weten waarom we de wereld in meters opmeten. De simpelste vragen zijn de beste vragen, en dit nieuwe boek van Michiel staat er vol mee – het aardige is dat hij de antwoorden er gratis bij levert, en het onaardige is dat hij je vertwijfeld achterlaat. Want uiteindelijk is niets wat je ziet, en alles een constructie, bedoeld om de wereld grijpbaar te maken. De wereld die we nooit in zijn geheel zullen zien.

André Méchain en Jean-Baptiste Delambre dus, - mijn nieuwe helden – dankzij Michiel. Het zijn grotere avonturiers dan alle wereldomzeilers en Everestbeklimmers bij elkaar. Ik ga niet alles verklappen, maar hun expeditie speelt zich af tegen de achtergrond van de Franse revolutie en de dreigende Frans-Pruisische oorlog en een dreigende Frans-Spaanse oorlog, een verwarrende tijd waarin ze koelbloedig een plan uitvoeren om de wereld op te meten – een plan dat Méchain bijna tot waanzin drijft.

Deze mannen moesten met zware stellages op hun rug driehoeksmetingen doen, en meetresultaten interpreteren die niet klopten met wat ze vooraf hadden bedacht. Ze kwamen tot een conceptmeter, die 1 millimeter te kort bleek te zijn, en later tot een definitieve meter die 2 millimeter te kort bleek.

Dat wist ik allemaal niet, maar Michiel heeft het me op een prachtige manier verteld.

Op 4 november 1800 werd het metrieke stelsel ingevoerd in Frankrijk. Dat is pas 212 jaar geleden. Een paar generaties, meer niet.

Meer ga ik niet over het boek vertellen, het is vanavond geloof ik te koop en wel met handtekening. Maar ik kan wel zeggen dat ik, toen ik het uit had, overtuigd was dat ik in de verkeerde tijd geboren ben. Het echte avontuur bestaat niet meer, het echte belangwekkende avontuur. De echte helden zijn mensen die de waarheid zoeken achter de kromming van de aarde, en zonder wie we nooit een werkende kalender hadden gehad. Dat we die kalender later in een Iphone hebben gestopt, is *peanuts*.

Een goed boek begint met een goed idee. En goede journalistiek begint met goede vragen. Hulde voor Michiel, en hulde voor Méchain en Delambre – ik stel voor dat we ter hunner glorie nu een meter bier bestellen.